

מתיקות ועריבות התורה

סיפורים משלים ואגדות
לשולחן שבת

פסח

קידוש ה'

החג. בינתיים תסביר לי מה קרה, מה הביא אותך לקבל החלטה לבוא ולהתגייר?"

סיפר אותו הגוי לרב שאשתו יהודיה והיא ראתה שמוכרים לו את החמץ, היא אמרה לו שהיא גם רוצה למכור את החמץ שברשותה שכן גם היא יהודיה ויש לה גם חמץ למכור לו.

אמר לה הגוי "כל המכירה הזו היא פיקטיבית, וכי יש לי כסף לשלם על כל החמץ שברשותם? היהודים סתם מספרים סיפורים כאילו החמץ שברשותם מכור. הנה, אם אני אבוא לבתיכם ואבקש את החמץ הם ייתנו לי? ודאי שלא."

היא הייתה עקשנית ואמרה "אדרבה, לך תבדוק ותראה שייתנו לך, לי ברור שיהודי מוכר את חמצו בלב שלם, ואם תבוא ותבקש בקבוק וויסקי ייתנו לך בחפץ לב."

"החלטתי לבדוק את זה ולראות מה יהיו התוצאות. דפקתי על הדלת הראשונה והייתי בטוח שהנה הראיה כבר אצלי בכיס, אלא שבאמת קיבלתי את מבוקשי ללא עוררין, וכך גם היה בכל העשרה בתים שבהם דפקתי."

אמרתי לעצמי עם כזה שמוכן למכור את חפציו ואת כל אשר לו בשביל לקיים את מצוות בוראו, לעם כזה אני רוצה גם להיות שייך ועל כן ברצוני להתגייר!"

הרי לנו עד כמה יכול האדם לגרום במעשיו לקידוש ה' גדול כל כך ולגרום אפילו לאדם גוי להתגייר.

כך גם האדם תמיד צריך שכל מעשיו ודרכיו יהיו על קידוש ה' להתנהל במכובדות ואצילות וכך אפילו הגויים יאמרו "רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה". [דברים ד', ו']

קצת שיום ואזכיר!!
ומסר כשר ומשול

ניתן להאזין לשיחותיו של הרב גדעון ראובן בשידור חי מידי שבוע ב"קול הלשון" על ידי זיהוי קולי במס' 03-6171111 ולהקיש * [אפשר לקבל צינתוק]. כמו כן ניתן

פנינים ממח"ס "זרע שמשון"

לרבינו הקדוש רבי שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני

"צדקתך לא כסיתי בתוך ליבי אמונתך ותשועתך אמרתי לא כחדתי חסדך ואמתך לקהל רב, אתה ה' לא תכלא רחמיך ממני חסדך ואמתך תמיד יצרוני"
[מ', י"א - י"ב]

מסביר בעל ה"זרע שמשון" במדרש רבה מובא [ד', ד'] שאפילו בשעה שעם ישראל קיבלו את התורה על הר סיני, היה ליבם סורר ומורה שהיו אומרים כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע והיו אומרים זאת אחד בפה ואחד בלב, שנאמר בתהילים [ע"ח, ל"ו - ל"ז] "ויפתוהו בפיהם ובלשונום יכזבו לו, ולבם לא נכון עמו" שאפילו באותו היום שהיו עומדים לפני הר סיני לא היה לבם נכון לבוראם ובכל זאת ה' מחל להם על זאת ש"חסדך ואמתך תמיד יצרוני" ולכן נאמר בפסוק "צדקתך לא כסיתי בתוך לבי" שאף מה שעשיתי בתוך לבי שלא היה שלם עמך בכל זאת לא חישבת זאת לחטא את אותו הרהור עוון. עוד מסביר הרב - הרמב"ם [חמץ ומצה פ"ז ה"א] כתב ש"מצות עשה לספר בנסים ובנפלאות שנעשו לאבותינו במצרים, והזכירה צריכה להיות דווקא בפה ולא בלב וזה "צדקתך לא כסיתי בתוך לבי" רק ספרתי ונפלאותיך בפה."

קודם ליל ארבעה עשר בניסן צריך לנקות ולבדוק את הבית מחמץ כמו כן צריך למכור את החמץ שברשותו לגוי.

מסופר שביוהנסבורג שבדרום אפריקה בתקופה בה כיהן כרב קהילה הרה"ג ר' משה שטרנבוך שליט"א, בערב פסח מכר הרב את החמץ של כל בני הקהילה לגוי אחד מתושבי המקום.

והנה בוקר אחד של חול המועד נשמעה דפיקה על דלת ביתו של אחד מיהודי הקהילה, בפתח עמד הגוי שקנה את החמץ של כל בני הקהילה. הוא אומר בוקר טוב ומוציא את המכתב שברשותו בו הוא קנה את החמץ, וכיוון שכך הוא רוצה כעת לממש את המכירה ולקחת את החמץ שנמכר לו. הוא שואל היכן החמץ נמצא?

היהודי עמד מולו נדהם, אך מיד התעשת ואמר לגוי היכן נמצא החמץ שברשותו. הגוי רואה בין החמץ בקבוק ויסקי יקר מאוד בשווי אלפיים ₪ ואמר שהוא רוצה את הוויסקי.

אמר לו היהודי שאין בעיה, רק שלא ישכח שבמוצאי הפסח עליו לשלם על מה שהוא לקח. "וודאי" אמר הגוי ולקח את הבקבוק.

היהודי היה בהלם, הוא לא חלם שיבוא הגוי שקנה את החמץ ויממש את הקניה.

כך עבר אותו הגוי לעשרה יהודים מבני הקהילה, נכנס לביתם מוציא את החמץ שהוא רוצה לקחת לעצמו ובכל המקומות הוא מקבל את מבוקשו ללא עוררין.

בערב שביעי של פסח ניגש אותו גוי לרב ואמר לו שאין לו שום בעיה עם המכירה אלא שברצונו להתגייר!

אמר לו הרב "אין בעיה. אבל לא עכשיו, תחכה עוד יומיים עד אחרי

פניני "אור החיים" הקדוש

לרבינו הקדוש רבי חיים ב"ר משה בן עטר זיע"א

"וכי יגור אתכם גר ועשה פסח לה' כחקת הפסח וכמשפטו כן יעשה חקה אחת יהיה לכם ולגר ולאזרח הארץ" [במדבר ט', י"ד]

מסביר ה"אור החיים" הקדוש - בפסוק זה נאמר חיוב הגרים להקריב קורבן פסח כשאר כל ישראל ומה שנאמר "חקה אחת יהיה לכם" דרשו בספרי שבא ללמד שהגרים חייבים גם בכל שאר מצוות התורה.

הסיבה לכך היא שאף כי נראה שגר זה בא רק עתה לכללות ישראל ולא היה ביציאת מצרים ואם כן אין הוא יכול לעשות הפסח כהלכתו, אך מרגע שהתגייר התברר ששורש נשמתו הוא מצד הקדושה. ובשעבוד מצרים הייתה כל הקדושה בגלות ובשעבוד, וטבועה בטומאת מצרים וכשיצאו ממצרים הייתה גאולת עולם לכל צד הקדושה ואף נשמות הגרים העתידיים בכלל זה. **לכן גם הגר חייב במצות הפסח ויכול לומר עבדים היינו...**

הלכה למעשה הרב מנשה מורנו שליט"א

דני ארבע כוסות

א. גודל הכוס: כוס של ארבע כוסות צריכה להחזיק רביעית, שזה 86 סמ"ק (לגר"ח נאה, שזהו השיעור העיקרי, ולחזו"א הוא 150 סמ"ק, אך אי"צ להחמיר כן בארבע כוסות, כמבואר בביאור"ל רע"א סעיף יג', כיון שארבע כוסות מדרבנן. לחזו"ע שיעור רביעית הוא 81 סמ"ק). יש למלא את הכוס, כדין כוס של ברכה, ומספיק למלא כדרך שרגילים למלא כוס שתיה, עד סמוך לשפתו, ואין צריך למלא עד שישפך ע"י תזוזה קלה (כן מפורש במשנ"ב קפ"י סק"ט, ובארבע כוסות נצרך מאוד, שבלא"ה עלולה להשפך בהסיבה, ובכוס שניה ורביעית יכול להקל שלא למלא יותר מרביעית, כה"ח ס"ק ס"ז). מתוך כוס זו, לכתחילה צריך לשתות את כולה, ואם קשה לו ישתה רוב הכוס, ואם גם זה קשה כגון שהכוס גדולה, יכול להסתפק ברוב רביעית, לכן יותר טוב לא לקחת כוס גדולה, אלא כוס שיש בה צמת יותר מרביעית (שאם יקח כוס גדולה ולא יוכל לשתות כולה, נמצא רק הפסיד בלקחתה. כ"ז בשו"ע תעבי סעיף ט', משנ"ב סק"ל, ס"ק לג').

ב. צורת השתיה: יש לשתות בה סיבה דוקא, אם לא היסב, לשו"ע יחזור וישתה, וכן הלכה לספרדים. לרמ"א בשני הכוסות הראשונות יש לחזור ולשתות בהסיבה, בשתי הכוסות האחרונות לא יחזור (תעבי סעיף ז', ובכה"ח ס"ק מ' ומח' מצדד שגם לבני ספרד בדיעבד לא יחזור בשתי כוסות האחרונות, וכ"פ בחזו"ע עמ' ט' למי שאינו בקו הבריאות). יש לשתות את הכוס ברצף, ולכל היותר תוך שלוש שניות, אם שתה תוך יותר מזמן זה, נחלקו הפוסקים אם יצא ידי חובה, לכן בשתי כוסות ראשונות יחזור לשתות, בשתי כוסות אחרונות לא יחזור (שו"ע תעבי סעיף ט', משנ"ב ס"ק ל"ד, כה"ח ס"ק סח').

ג. איזה יין: לכתחילה יש לקחת דוקא יין אדום (שו"ע תעבי סעיף יב', מטעם שכ"ה חשיבות היין, כמש"כ אל תרא יין כי יתאדם, וכן זכר לדם שהיה רוחץ פרעה בכל יום בדם ישראל, משנ"ב ס"ק לח'. אם יש לו יין ורוד, יכול לתת מעט יין אדום למטה, כך שנראה אדום, ובדאי שמרויח את הטעם השני). לכתחילה יקח יין ממש, ולא מיץ ענבים (שבארבע כוסות יש דין שיהיה יין המשמח, כמבואר ברשב"ם פסחים קח: ד"ה ידי יין, השני העמ' זה. וכ"כ

ממעשה דר' יהודה ב"ר אלעאי נדרים מט: , וכ"ה בח"י תעבי ס"ק כה', ובהגדה של פסח ע"פ הגרי"ש עמ' 23). ואם קשה לו, יכול לכתחילה לקחת יין לייטי' (היינו יין שעצרו את תהליך התסיסה מוקדם), או יין מבעבע (ובלבד שלא יבעבע ביותר, שלא יוכל לשתותו ברצף, ולכן אין להביא יין קר מאוד). אם גם זה קשה, יכול לקחת חצי יין וחצי מיץ ענבים (אולי"צ ח"ג עמ' קנ"ז), אם גם זה קשה, יכול לתת רק שליש יין והשאר מיץ ענבים (כ"ה בשבות יצחק פסח בסוף פ"י). חולה סוכרת שאסור לו לשתות יין, יכול לשתות מיץ תפוזים או אשכוליות 100% סחוט (ולא מיץ תעשייתי. מיץ סחוט כתבו בהלכו"ש ח"ב דבר הלכה אות ט"ז, ושבות יצחק פ"יא מהגרי"ש שחשוב חמור מדינה שמהני כשאין יין כמבואר במשנ"ב תעבי ס"ק לז', יותר טוב שיתן מעט עראק לחשוש למש"כ באולי"צ ח"ב עמ' קפ"ז וחזו"ע שבת עמ' תח').

ד. נשים: גם חייבות בארבע כוסות ובכל דיני ליל הסדר (שו"ע תעבי סעיף יד'), אלא שנשים אשכנזיות אין נוהגות להסיב (רמ"א תעבי סעיף ז'). אישה ספרדיה צריכה להסיב, אם בדיעבד לא הסיבה, נחלקו הפוסקים אם יצאה ידי חובה, או שתחזור ותשתה פעם נוספת (חזו"ע עמ' ו' פוסט, אולי"צ ח"ג עמ' קנה' מחי"ב). אישה יכולה לקחת לכתחילה מיץ ענבים (שאין לה עינין של שמחה במועד ביין, כמבואר בשו"ע תקכ"ט סעיף ב', ואע"פ ששייך עינין חירות, באישה לא קפדי' ע"פ המבואר בכתובות סה.).

ה. קטנים: אם הגיעו לחינוך, צריך לתת לפנייהם ארבע כוסות (בערך בגיל 6 כה"ח תעבי סק"צ, וכעין זה במשנ"ב רסט' סק"א), אבל די להם לשתות רק 35 סמ"ק (כמלא לוגמיו דידיה, ומש"כ שיהיה לו כוס רביעית, כ"כ במהרי"ל הו"ד בח"י ס"ק כז', הו"ד בכה"ח ס"ק צא', וכן במשנ"ב תעבי ס"ק מז' מדויק מדבריו שהוא דין בשתיה, אבל מ"מ צריך שהכוס תהיה כשל גדול. ואף בחזו"ע עמ' ה' שכתב אי"צ רביעית, הסתמך בהערותיו על הא קטן יכול לצאת בלולב פסול, ובמחלוקת שנויה, ומה בצע כי לא ימלא כוסו, אם שותה מלא לוגמיו דידיה). ואם אין הקטן רוצה לשתות, אין צריך לעמוד עימו על כך (שיש הסוברים שלא נתקן ד' כוסות לקטנים, שעה"צ אות ס').

גאורה משאחת!!

בסייעתא דשמיא בקרוב ייצא לאור הספר שרבים ציפו לו

"מתיקות ועריבות התורה" חלק ד'

ועכשיו זה הזמן להוציא את הקדשה איקויריז

להקדשות והנצחות: 052-7151420

"מתיקות ועריבות התורה" גם השקפה ומוסר וגם דרך לחיים

